

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN (KAER) SÄÄNNÖT JA OHJEET

Hyväksytty Kennelliiton Valtuustossa 8.5.1997

Muutokset Kennelliiton Valtuusto 24.11.2007, 31.5.2008 ja 25.5.2014

Voimassa 1.5.2015 alkaen.

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN SÄÄNNÖT

Hyväksytty Suomen Kennelliitto - Finska Kennelklubben ry:n valtuuston kokouksessa 8.5.1997, muutokset 24.11.2007, 31.5.2008 ja 25.5.2014

Säännöt tulevat voimaan 1.5.2015 alkaen

1. KOKEIDEN TARKOITUS

Kanakoirien erikoiskokeet ovat metsästyskokeita, joiden tarkoituksena on kanakoirien jalostusta varten saada tietoa koirien metsästysominaisuuksista ja edistää koirien metsästyskäyttöä.

2. KOESUORITUKSET

2.1. Kokeissa kokeillaan koirien haku riistan löytämiseksi ja riistatyö maastossa olevalla villillä riistaeläimellä. Lisäksi kokeillaan koeluokista riippuen nouto, tiedotus, vesityö ja jälkityö. Myöskin kiinnitetään huomiota koiran luonteeseen sekä toimintaan sen kohdatessa petoeläimiä.

2.2. Kokeet voidaan pitää jakamattomina tai jaettuina.

Jakamattomassa erikoiskokeessa suoritetaan kaikki osasuoritukset saman kokeen aikana. Jakamattoman kokeen vesityön ja jälkityön tuloksia voi käyttää jaetun kokeen osasuorituksina.

Jaetussa kokeessa suoritetaan vesityö ja jälkityö erikseen muista osasuorituksista, mutta keskenään samassa yhteydessä. Ne suoritetaan 1.6. ja 31.10. välisenä aikana ja niistä saadut tulokset ovat voimassa kaksi (2) koekautta. Kokeiden kokonaistuloksessa otetaan huomioon ennen erikoiskoetta tai sen yhteydessä järjestetyssä vesi- ja jälkityökokeessa saatu paras yhteistulos.

2.3. Ulkomaalainen koira saa suorittaa kokeet jakamattomana. Sen kotimaassaan saama vesityön ja jälkityön suoritus voidaan kuitenkin ottaa huomioon.

2.4. Voittajaluokkaan noussut koira saa saman koekauden aikana suorittaa vesi- ja jälkityökokeen yhden kerran jaetun erikoiskokeen yhteydessä. Koiran tällä tavalla saavuttamat vesityön ja jälkityön tulokset ovat voimassa koekauden loppuun, ellei se muussa vesi- ja jälkityökokeessa saavuta parempaa tulosta.

2.5. Koekausi on 1.6. - 31.5.

3. OSALLISTUMISOIKEUS JA SEN RAJOITTAMINEN

3.1. Kokeisiin saavat osallistua kaikki FCI:n roturyhmään 7. kuuluvat yhdeksän kuukautta täyttäneet koirat, jotka ovat saaneet palkinnon Kennelliiton tai sen tunnustaman ulkomaisen kenneljärjestön näyttelyssä. Nuorten luokkaan saa osallistua koira, jonka joku sanotuista kenneljärjestöistä on rekisteröinyt, vaikka koira ei ole näyttelyssä palkittu.

3.2. Kokeen järjestäjä voi rajoittaa kokeisiin osallistumista koeluokkien ja koirien lukumäärien osalta kennelliiton ohjeiden mukaisesti.

3.3. Tuomari on jäävi arvostelemaan koira, jos hän on koiran ohjaaja, koiran omistaja, koiran kasvattaja, sopimuksen perusteella sen haltija tai edellä mainittujen henkilöiden perheenjäsen. Vanhemmat, aviopuolisot, lapset ja sisarukset katsotaan perheenjäseniksi, vaikka he asuisivat eri osoitteissa. Ns. avoliitossa yhdessä asuvat henkilöt rinnastetaan aviopuolisoihin.

3.4. Kokeisiin ei saa osallistua:

- koira, jota ei ole rokotettu Kennelliiton tai viranomaisten antamien määräysten mukaisesti.
- kantava narttu 30 vuorokautta ennen laskettua synnytystä ja 42 vuorokautta synnytyksen jälkeen.
- kiimainen narttu. Kuitenkin voi kiimainen narttu osallistua viimeisenä vesi- ja jälkityökokeeseen. Kiimainen narttu ei saa liikkua koealueella tai sen läheisyydessä ennen omaa koevuoroaan
- koira, joka on sairas tai sairastaa tarttuvaa tautia
- kivesvikainen koira
- koira, jolla on sellainen vamma, että ylituomari katsoo koiran voivan kärsiä siitä koesuorituksen aikana

3.5. Koira voi tehdä samassa kokeessa vain yhden koesuorituksen.

3.6. Jos koiran ohjaaja ei noudata annettuja ohjeita tai esiintyy hyvän tavan vastaisesti on ylituomarilla oikeus kieltää ohjaajan osallistuminen kokeeseen.

4. JÄRJESTÄMISLUVAN MYÖNTÄMINEN

Näitä sääntöjä noudatetaan FCI:n, Kennelliiton hallituksen ja kennelpiirien myöntämissä kanakoirien erikoiskokeissa. FCI myöntää kansainväliset kokeet. Kennelliiton hallitus myöntää valtakunnalliset mestaruuskilpailut sekä niiden mahdolliset valintakokeet ja maaottelut. Kennelpiirit myöntävät muut kokeet.

5. KOELUVAN ANOMINEN

5.1. Kokeita voi järjestää Kennelliiton jäsenyhdistys. Järjestävän yhdistyksen on kutsuttava ylituomarit ja määrättävä koetoimitsija tai koetoimikunta.

5.2. Kokeet, myös jaetut osat, on anottava kulloinkin voimassa olevien määräysten mukaisesti Kennelliitolta tai siltä kennelpiiriltä, jonka alueella koe järjestetään.

5.3. Koeanomuksessa on mainittava järjestävä yhdistys, kokeen nimi ja luonne, osanottorajoitukset, koeaika ja -paikka, koeluokat, osanottomaksun suuruus sekä kenelle, millä tavalla ja mihin mennessä ilmoittautuminen ja osanottomaksu suoritetaan, tehtävään suostunut ylituomari ja hänen varamiehensä sekä koetoimikunnan puheenjohtaja.

5.4. Anomus osoitetaan aina sen kennelpiirin hallitukselle, jonka alueella koe järjestetään. Jäljennös koeanomuksesta toimitetaan järjestävän yhdistyksen kotipaikan mukaiselle kennelpiirille sekä rotujärjestön koepäällikölle.

6. KOKEEN SIIRTO TAI PERUUTTAMINEN

Kulloinkin voimassa oleva Kennelliiton yleissääntö kokeiden ja kilpailujen siirrosta ja peruuttamisesta.

7. YLITUOMARI

Ylituomarin on oltava Kennelliiton hyväksymä kanakoirien erikoiskokeiden ylituomari. Hänen on oltava Kennelliiton ja rotujärjestön jäsen. Ulkomaalaisen ylituomarin tulee olla Kennelliiton ja rotujärjestön hyväksymä sekä kotimaassaan FCI:n hyväksymän kenneljärjestön jäsen.

Ylituomari varmistaa koirien osallistumisoikeuden

Ylituomari ei voi toimia koiranohjaajana samassa kokeessa siinä luokassa, missä itse arvostelee.

Ylituomarin vaihtumisesta on ilmoitettava kennelpiirille ja osallistujille.

Koirien arvostelua koskevat määräykset ylituomarille määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

8. ILMOITTAUTUMINEN KOKEESEEN JA SIITÄ POISJÄÄMINEN

8.1. Kokeisiin ilmoittautuminen tehdään kirjallisesti järjestävän yhdistyksen ilmoittautumisajasta ja muista tarpeellisista seikoista antamia määräyksiä noudattaen.

8.2. Jos osallistuminen on rajoitettu, ilmoittautuneille on välittömästi ilmoittautumisajan päätyttyä tiedotettava kokeisiin pääsystä.

8.3. Koiran ohjaajan on oltava mukana koetta edeltävässä ylituomarin puhuttelussa. Jos kokeeseen ennalta ilmoittautuneen koiran ohjaaja kokeen ylituomarin hyväksymästä syystä vähäisesti myöhästyy kokeen alusta, kyseisen koiran koevuoro arvotaan muiden mukana. Tällä tavalla myöhästyneen koiran on oltava arvontavuoronsa mukaisesti paikalla koevuoronsa alkaessa. Muussa tapauksessa koira katsotaan poisjääneeksi eikä se voi osallistua kokeeseen.

8.4. Koemaksu palautetaan vain pätevistä syistä poisjääneelle. Pätevät syyt ovat:

- nartun alkanut kiima
- lääkärin tai eläinlääkärin todistama este, lääkärintodistus on esitettävä 3 vrk:n kuluessa viimeisestä koepäivästä
- ilmoitetun ylituomarin vaihtuminen
- kokeen siirto

Poisjäämisestä on ilmoitettava kokeen järjestäjälle ennen kokeen alkua. Muissa tapauksissa koemaksun palauttaminen on koetoimikunnan päätettävissä.

8.5. Koiran ohjaajalla on oikeus keskeyttää koe koiransa osalta ilmoitettuaan luopumisesta ylituomarille.

9. ERIMIELISYYDET JA VALITUKSET

Sääntöjen mukaisesta arvostelusta ja tuomarin näkemyksestä ei voi valittaa. Kokeissa ja kilpailuissa syntyneet erimielisyydet ratkaistaan Suomen Kennelliiton kulloinkin voimassa olevan muutoksenhakusäännön mukaisesti.

10. KOKEIDEN TULOKSET

Koetoimikunnan on lähetettävä ylituomarin tarkastamat ja vahvistamat koepöytäkirjat viikon kuluessa kokeen päättymisestä sille kennelpiirille, jonka alueella koe järjestetään. Rotujärjestön kappale koepöytäkirjasta sekä koirakohtaiset arvostelulomakkeet lähetetään suoraan rotujärjestön koepäällikölle. Erillisestä vesi- ja jälkityökokeesta ei tehdä koepöytäkirjaa, mutta rotujärjestön kappale koirakohtaisesta arvostelulomakkeesta lähetetään koepäällikölle.

11. KOIRIEN ARVOSTELU

11.1. Kussakin luokassa käytetään laatuarvostelua ja annetaan niin monta ensimmäistä, toista ja kolmatta palkintoa kuin koirien saamat pistemäärät edellyttävät.

11.2. Eri rotuihin kuuluvat koirat arvostellaan samojen perusteiden mukaan ottaen huomioon rotukohtaisesti eroavat ominaisuudet.

11.3. Koiran seisonnalta on ammuttava, jotta koira voidaan palkita.

11.4. Nuorten luokassa on kiinnitettävä eniten huomiota koirien synnynnäisistä taipumuksista johtuvaan suorituskykyyn. Koulutuksessa havaittaviin puutteellisuuksiin ei kiinnitetä niin paljon huomiota kuin muissa luokissa.

11.5. Koirien arvostelussa huomioidaan: Haku, riistatyö, nouto, vesityö, jälkityö, tiedottaminen ja petoeläintyöskentely, jotka määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

12. KOELUOKAT

Nuorten luokkaan (NUO) saa osallistua koira, joka ei ole täyttänyt 24 kuukautta.

Avoimeen luokkaan (AVO) saa osallistua koira, joka ei ole oikeutettu osallistumaan voittajaluokkaan.

Voittajaluokkaan (VOI) osallistuu koira, joka on saanut 1. palkinnon avoimessa luokassa.

Pisteiden ja palkintosijojen määräytyminen määritellään yksityiskohtaisesti näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

13. KOKEIDEN SUORITTAMINEN

13.1. Kokeessa voi arvostella yksi tai useampi ylituomari, joista yksi on nimetty kokeen ylituomariksi. Kokeeseen ilmoittautuneet koirat arvotaan ylituomarien määrän mukaisesti koeryhmiin, jotka kukin ylituomari arvostelee itsenäisesti.

13.2. Koeluokkien arvostelu suoritetaan ylituomarin määräämässä järjestyksessä, ottaen huomioon mitä kokeiden järjestäjä on kokeiden toimeenpanosta ilmoittanut.

13.3. Koirat suorittavat ensimmäisen koevuoronsa arvotussa järjestyksessä. Sen jälkeen ylituomari voi kokeilla niitä parhaaksi katsomassaan järjestyksessä. Arvotusta järjestyksestä poikkeaminen on perusteltava ohjaajille.

13.4. Avoimessa ja voittajaluokassa voidaan avoimessa maastossa käyttää parihakua. Kaikissa koeluokissa voidaan käyttää ns. aluehakua, jossa kullekin yhtäaikaan hakevalle koiralle osoitetaan oma hakualueensa.

13.5. Kokeiden tulee koiran osalta olla käytännön metsästyksen kaltaista.

13.6. Kokeissa ampuu kokeiden järjestäjän tai ylituomarin määräämä henkilö, voittajaluokassa aina koiran ohjaaja ensin ensimmäisessä riistatyössä. Aseena käytetään yleensä haulikkoa, jossa voidaan käyttää paukkupatruunoita silloin, kun riistaa ei pyritä pudottamaan tai kaatamaan. Olosuhteiden vaatiessa voi ylituomari hyväksyä laukauksen ammuttavaksi 9 mm:n starttipistoolilla.

13.7. Kokeissa noudatetaan säädettyjä lakeja ja annettuja määräyksiä.

13.8. Ohjaaja ei saa koesuorituksen aikana koiraansa koskien sitä pakottaa, estää tai rangaista. Koiran sulkeminen kokeesta määritellään tarkemmin näihin sääntöihin liittyvissä erillisissä ohjeissa.

14. YKSITYISKOHTAISET MÄÄRÄYKSET

14.1. Kokeen suorittamisessa ja koirien arvostelussa noudatettavat yksityiskohtaiset määräykset sekä ohjeet ylituomarille ovat näihin sääntöihin liittyvissä Kennelliiton hallituksen hyväksymissä ohjeissa.

14.2. Saksanseisojakerho r.y. rotujärjestönä antaa tarvittaessa kokeiden yksityiskohtia koskevia tarkentavia määräyksiä ja ohjeita.

15. PAKOTTAVAT SYYT

Kennelliiton hallitus voi pakottavista syistä rajoittaa kokeisiin ja kilpailuihin osallistumista tai antaa muita niiden toimeenpanoa koskevia erikoismääräyksiä.

KANAKOIRIEN ERIKOISKOKEIDEN SUORITTAMISESSA JA KOIRIEN ARVOSTELUSSA NOUDATETTAVAT YKSITYISKOHTAISET MÄÄRÄYKSET SEKÄ OHJEET YLITUOMARILLE

Hyväksytty Kennelliitossa 12.12.2013.

Voimassa 1.5.2015 alkaen.

1. YLEISIÄ OHJEITA

Ohjeissa määritellään tavoite, millaista koiran toiminnan tulisi olla. Tavoitteesta poikkeaminen aiheuttaa arvosanan alenemisen tuomarin harkinnan mukaan.

Tuomari laskee koiralle ansioksi ja viaksi vain sen, minkä hän itse toteaa. Jälkityökokeessa tuomari voi käyttää avustajaa tekemään havaintoja alueelta, jolle ei itse näe. Kilpailuissa voidaan käyttää avustavia tuomareita, joiden arvostelu otetaan huomioon.

Tuomarin on koetta edeltävässä puhuttelussa lyhyesti kerrattava koirien ohjaajille arvostelun perusteet ja annettava riittävät ohjeet kokeen läpiviemiseksi.

Kokeiden aikana on koira pidettävä kytkettynä ennen koevuoroaan ja sen jälkeen.

Koevuoronsa aikana koiralla saa olla vain havaitsemista helpottava väripanta tai liivi.

Koiraa saa ohjata käskyin, käsimerkein ja vihellyksin. Koiran kannustaminen on koesuorituksen aikana sallittu. Kuitenkin korkeimpaan arvosanaan johtavassa suorituksessa ei ohjaaja saa kokonaisuutta häiritsevästi käskeä, kieltää tai yllättää koiraa. Tavoitteena on ohjaajan vähäeleinen ja vähä-ääninen toiminta sekä koiran yhteistyöhalukkuutta, itsenäistä toimintakykyä sekä metsästysintoa ilmentävä suoritus.

Henkilön, joka kokeessa kantaa tai käyttää ampuma-asetta, tulee ennen kokeen alkua esittää voimassa oleva metsästyskortti ja aseenkantolupa ylituomarille tai vastaavalle koetoimitsijalle.

2. KOKEESTA SULKEMINEN

Koira on suljettava kokeista, jos se:

- suotuisissa olosuhteissa toistuvasti karkottaa riistan sille seisomatta
- avoimessa ja voittajaluokassa menee karkottuvan linnun perään, paitsi jos koira heti pysähtyy käskystä
- etenee seisonnalta käskyttä toistuvasti niin, että riista karkottuu
- avoimessa ja voittajaluokassa karkottaa riistan, jolle toinen koira seisoo
- seisoo tai tiedottaa useita kertoja tuloksettomasti
- ei kykene karkottamaan riistaa ohjaajan annettua siihen käskyn
- syö, repii, puree käyttökelvottomaksi tai hautaa noudettavan riistaeläimen
- ei tottele käskyjä vaan toimii jatkuvasti omin päin
- toimii niin haluttomasti tai heikosti, ettei sitä voida arvostella
- hätyyttää kotieläimiä tai poroja
- vihaisuutensa takia osoittautuu ihmisille tai koirille vaaralliseksi, taikka

- on paukkuarka
- on häiritsevän äänekäs

3. PISTEIDEN JA PALKINTOSIJOJEN MÄÄRÄYTYMINEN

Kustakin osasuorituksesta annetaan jokin seuraavista arvosanoista:

- Arvosana 5 = erinomainen suoritus
- Arvosana 4 = hyvä suoritus
- Arvosana 3 = keskinkertainen suoritus
- Arvosana 2 = välttävä suoritus
- Arvosana 1 = heikko suoritus
- Arvosana 0 = riittämätön suoritus
- Arvosana - = ei kokeiltu suoritus

Osasuoritukset, niiden merkityskertoimet, hyväksytyt arvosanat ja enimmäispistemäärät ovat seuraavat:

Nuorten luokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	8	1-5	40
Riistatyö	7	1-5	35
Nouto	2	1-5	10
Vesityö	3	1-5	<u>15</u>
	Maksimipisteet		100

Avoim luokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	7	1-5	35
Riistatyö	6	1-5	30
Nouto	3	1-5	15
Vesityö	4	1-5	<u>20</u>
	Maksimipisteet		100

Tullakseen palkituksi avoimen luokan ensimmäisellä palkinnolla koiran on saatava hyväksytyt arvosana jokaisessa osasuorituksessa.

Voittajaluokka

	Merkitys- kerroin	Hyväksytyt arvosana	Korkein pistemäärä
Haku	6	1-5	30
Riistatyö	5	1-5	25
Nouto	2	1-5	10
Vesityö	2	1-5	10
Jälkityö	2	1-5	10
Tiedotus	3	1-5	<u>15</u>

Tullakseen palkituksi voittajaluokassa koiran on saatava hyväksyty arvosana jokaisessa osasuorituksessa.

Palkintosijojen vähimmäispistemäärät seuraavat:

NUO, AVO ja VOI 1. palkinto vähintään 80 pisteellä

NUO ja AVO 2. palkinto vähintään 60 pisteellä, VOI 2. palkinto vähintään 70 pisteellä

NUO ja AVO 3. palkinto vähintään 40 pisteellä, VOI 3. palkinto vähintään 60 pisteellä

4. HAKU

4.1. Haun tarkoitus on maastossa olevan riistan varma ja nopea löytäminen ja seisonnan saaminen sille. Kyky itsenäiseen työskentelyyn on katsottava ansioksi, mutta koiraa saa ohjata riistaa karkottamatta käskyin, käsimerkein ja vihellyksin.

Haun arvosana muodostuu koiran hakutavasta ja haun tuloksellisuudesta. Koiran tyyli, mm. päänasento ei vaikuta arvosteluun.

4.2. Koiran juoksuvauhdin tulisi yleensä olla joutuisaa, selvästi riistalle pyrkivää laukkaa. Riistaa tai sen jälkiä vainutessaan koiran sallitaan hitaamminkin edeten tarkentaa riistan sijainti. Muuten haussa ravaamalla liikkumista pidetään virheenä muilla kuin niillä koiraroduilla, joiden ominaisuuksiin tämä kuuluu. Haussa kävelemällä liikkuvaa koiraa ei hyväksytä.

4.3. Puurtaminen katsotaan virheeksi. Sillä tarkoitetaan koiran tapaa samassa paikassa nuuskia jälkiä ja yhä uudestaan palata sinne työskentelyn edistymättä.

4.4. Koiran hakukuvion ja vauhdin on sopeuduttava vallitseviin tuuli- ja maasto-olosuhteisiin. Haun tulisi peittää maasto siten, ettei riistaa voi jäädä hakualueelle koiran sitä huomaamatta.

4.5. Useita kertoja toistuva myötätuulikäännös eli "lehmänkäännös" ja jo haetun alueen kertaaminen luetaan virheeksi.

4.6. Haun laajuus ja etenevyys sekä yhteistyö ovat sopivia silloin, kun ohjaaja voi koiraa odottelematta tai vauhtiaan kiirehtimättä edetä hakualueella valitsemassaan suunnassa koiran mukauttaessa hakunsa ohjaajan liikkeisiin.

4.7. Jotta hausta voidaan antaa arvosana hyvä (4) tai erinomainen (5), on sen johdettava riistan löytämiseen ja seisonnan saamiseen sille. Haun arvosanaa laskevat koiran todetut epäonnistumiset hakualueella olevan riistan löytämisessä tai saamisessa seisonnalle, mikäli ylituomari katsoo, että koiralla oli seisontaan mahdollisuus.

4.8. Haun arvostelu eri luokissa

Nuorten luokassa on arvostettava koiran luontaisia metsästystaipumuksia kuten metsästysintoa, haun laajuutta ja nopeutta, tuulen ja maaston käyttöä sekä riistan löytämiskykyä sekä seisontataipumusta. Nuorten luokassa haku on kokeiltava vastatuuleen. Haun virheitä arvostellaan lievemmin kuin muissa luokissa.

Avoimessa luokassa koiralta vaaditaan kaikissa suhteissa koulitumpaa, kestävämpää ja kokeneempaa hakua kuin nuorten luokassa. Sen on osoitettava riittävää tottelevaisuutta sekä kyttävä sopeuttamaan hakunsa maaston ja tuulen mukaan. Hakukuvion tulee olla maaston peittävä ja koiran on oltava ohjattavissa eri maastonkohteisiin.

Voittajaluokassa vaatimukset haulle ovat muuten samat kuin avoimessa luokassa, mutta koiran on pystyttävä itsenäisempään työskentelyyn.

4.9. Muita määräyksiä

Parihaussa ohjaajat eivät saa vihellyksin tai muulla tavalla häiritä toistensa koiria. Koira ei saa häiritä toista koiraa, joka seisoo.

On pyrittävä siihen, että ainakin korkeimpiin palkintosijoihin hakuajkojen yhteismäärät ovat voittajaluokassa vähintään noin 1½ tuntia, avoimessa luokassa noin 1 tunti ja nuorten luokassa noin 40 minuuttia. Hakuerien pituudet tuomarintulee sovittaa tarkoituksenmukaisiksi.

Haun arvostelu päättyy, kun koira saa seisonnan riistalle tai kun koira hakuerän päättyessä kytketään. Parihakua käytettäessä arvostelu päättyy kytkemiskäskyyn.

5. RIISTATYÖ

5.1. Koiran riistatyön arvostelu käsittää seisonnan, paikallistamiskyvyn, etenemisen ja käyttäytymisen riistan karkottuessa ja ammuttaessa. Mikäli avoimen ja voittajaluokan koetilanteessa riistaeläin ammutaan, arvostellaan lisäksi koiran käyttäytyminen riistan pudotessa tai kaatuessa.

Riistatyön edellytyksenä on koiran seisonta riistalle, jonka karkottuessa metsästyksellisessä tilanteessa on ammuttava koiran läheisyydessä.

5.2. Palkitsemiseen oikeuttava riistatyö voidaan tehdä riistalinnulla tai jäniksellä. Koiran seisonta muille riistaeläimille arvostellaan kohdan 10. (Petoeläintyöskentely) mukaan. Seisontaa hirvieläimelle ei arvostella, eikä siitä tehdä riistatyötä.

Tuloksettomaksi seisonnaksi katsotaan sellainen seisonta, joka ei tapahdu riistaeläimelle.

5.3. Seisonta

Seisonnan tulisi olla kiinteä ja jännittynyt. Koira saa jättää seisonnan vain edetäkseen ohjaajan käskystä tai seuratakseen juoksevia lintuja tai tiedottaakseen riistasta ohjaajalle. Toimintaluvan saadakseen ohjaajan on ilmoitettava seisonta tuomarille, joka antaa luvan riistatyön jatkamiseen.

5.4. Eteneminen ja nosto

Eteneminen tai nosto saa tapahtua vain ohjaajan käskystä, johon tuomari on antanut luvan. Sen on oltava tarmokasta, tapahduttava niin, että yhteys ohjaajaan säilyy, ja johdettava riistan karkottamiseen. Ohjaaja ei saa edetä koiran edelle. Koiran haluttomuus tai rohkeuden puute etenemisessä luetaan vakavaksi virheeksi.

Jos koira edetessään kadottaa yhteyden riistaan, se saa tehdä lyhyitä luoveja riistan uudelleen löytämiseksi. Jos riista tällöin karkottuu, ei tapausta ole luettava koiralle sellaiseksi virheeksi kuin

riistan karkottaminen sitä seisomatta. Tuomari ilmoittaa, milloin katsoo yhteyden riistaan katkenneen ja vaatii uuden seisonnan, jotta riistatyö voidaan hyväksyä.

5.5. Käyttäytyminen riistan karkottuessa

Riistan karkottuessa ja ammuttaessa on koiran pysähdyttävä rauhallisesti paikalleen. Peräänmenoksi tulkitaan koiran ryntääminen karkottuvan riistan perään, mikä on virhe. Ellei peräänmenevä koira avoimessa ja voittaluokassa heti pysähdy käskystä, on virhe vakava ja koira suljetaan kokeesta. Nuorten luokassa sallitaan lievä peräänmeno, ei kuitenkaan korkeimpaan riistatyön arvosanaan. Ellei peräänmenevä nuorten luokan koira käskyistä pysähdy ei kyseistä riistatyötä hyväksytä.

5.6. Käyttäytyminen riistan pudotessa tai kaatuessa

Avoimessa ja voittajaluokassa voidaan riistatyön yhteydessä pudottaa tai kaataa riistaa tuomarin harkinnan mukaan. Riistan pudotessa tai kaatuessa on koiran pysyttävä rauhallisesti paikallaan.

Koira ei saa luvatta noutaa riistatyön yhteydessä ammuttua riistaeläintä. Paukkunouto aiheuttaa noutosuorituksen hylkäämisen ja riistatyön arvosanan alenemisen. Avoimessa luokassa paukkunoudon tehnyt koira voidaan palkita enintään kolmannella palkinnolla.

5.7. Riistatyö jäniksellä

Jos koiran seisonta on ilmoitettu ja tuomari antanut toimintaluvan, tehdään riistatyö myös jäniksellä. Jäniksen karkottuessa riistatyön yhteydessä koiran on pysähdyttävä. Peräänmeno ja paukkunouto arvostellaan kuten linnulla.

Jos jänis karkottuu hakualueelta koira saa ajaa sitä lyhyehkön ajan, mieluummin haukkuen. Ansioksi on luettava, jos koira ajon alettua käskystä heti pysähtyy.

5.8. Avoimessa ja voittajaluokassa ei koiralle saa antaa 1. palkintoa ellei sillä ole vähintään kahta riistatyötä.

6. NOUTO

Noudon tarkoituksena on osuman saaneen riistaeläimen varma ja nopea löytäminen ja tuominen ohjaajalle. Koiran on noudettava ohjaajan käskystä, johon tuomari on antanut luvan.

Jos koiran seisonnalta ei pudoteta tai kaadeta riistaa, on riistatyö tältä osin sekä noutaminen suoritettava siten, että kuollut riistalintu heitetään näkymättömiin ohjaajan ja hänen vierellään istuvan koiran nähden noin 20-30 metrin etäisyydelle. Heittäjän tulee olla suorituksen ajan näkösuojassa. Linnun ollessa ilmassa ammutaan. Nuorten ja avoimessa luokassa ampujan tulee olla sijoittunut koirasta etuviistoon ja aseensa tulee osoittaa heittoalueen suuntaan. Voittajaluokassa ohjaaja ampuu itse. Koiran tulee sen jälkeen käskystä noutaa lintu. Jos koira kuitenkin noutaa luvatta, aiheuttaa se kaikissa luokissa noutosuorituksen hylkäämisen ja riistatyön arvosanan alenemisen. Avoimessa luokassa paukkunoudon tehnyt koira voidaan palkita enintään kolmannella palkinnolla.

Noudon aikana on tarkkailtava koiran tarttumista riistaan ja taitoa järjestää kantamistapa riistan painon ja laadun mukaan. Virheenä pidetään, jos koira noudon aikana pudottaa riistan tai puree sitä. Koiran on nopeasti palattava ohjaajan luokse suorinta tietä. Luovuttamisen tulisi tapahtua istuen ja ohjaajan käskystä tuomarin annettua siihen luvan.

Koiralle luetaan ansioksi, jos se kokeen aikana oma-aloitteisesti noutaa ohjaajalle maastossa tapaamansa kuolleen, haavoittuneen tai loukkaantuneen riistan.

7. VESITYÖ

Vesityön tarkoituksena on kokeilla koiran veteenmenohalukkuutta, ohjattavuutta, riistan löytökykyä ja noutamista vedestä. Noutolintuna käytetään metsästettävää vesilintua tai rauhoittamatonta loppia.

7.1. Yleisiä määräyksiä

Koiraa ei saa kouluttaa tai uittaa koepaikalla samana päivänä ennen koetta.

Suorituspaikalla tuomari osoittaa ohjaajalle paikan, josta koira lähetetään, miltä alueelta sitä saa ohjata ja missä luovutus tapahtuu. Luovutuspaikan on oltava noin 5 metriä vesirajasta. Voittajaluokassa ilmoitetaan lisäksi etsittävän alueen rajat.

Veden syvyyden on oltava sellainen, että koira joutuu uimaan vähintään puolet noutoetäisyydestä.

Suorituksen alkaessa koiran on istuttava ohjaajan vieressä kytkemättömänä. Ohjaaja saa antaa noutokäskyn vasta tuomarin annettua siihen luvan. Koiraa saa ohjata rannalta käskyin, käsimerkein ja vihellyksin. Esineiden heittäminen koiran ohjaamiseksi tai noutokohteen osoittamiseksi on kielletty.

Kaikissa luokissa koiran on halukkaasti ja epäröimättä mentävä veteen. Myös uintitapaan on kiinnitettävä huomiota.

Vedestä noutamista arvostellaan niiden perusteiden mukaan, jotka kohdassa "Nouto" mainitaan. Virheenä pidetään, jos koira ennen noutokohteen luovuttamista voimakkaasti ravistaa vettä turkistaan.

Tuomarin on osoitettava kokeilemattomille koirille oleskelupaikka, josta ne eivät voi seurata tai häiritä kokeen kulkua.

Vesityön enimmäissuoritusaikaa ei määrätä, mutta tuomarilla on oikeus keskeyttää suoritus katsottuaan koiran toiminnan niin heikoksi, ettei sitä voi hyväksyä.

7.2. Vesityön arvostelu eri luokissa

Nuorten luokassa koiran on uitava ja noudettava rannalta avoveteen 10-15 metrin etäisyydelle koiran nähden heitetty noutolintu. Heitettäessä ei ammuta. Koiran luvatta lähtö alentaa arvosanaa. Uinti ilman noutolinnun tuomista oikeuttaa enintään arvosanaan 2.

Avoimessa luokassa koiran on noudettava noutolintu, joka heitetään 40-60 metrin etäisyydelle kaislikkoon veteen tai maalle koiralta näkymättömiin. Heiton on tapahduttava sivusuunnassa korkealle siten, että koiralla on mahdollisuus havaita heitto. Heittäjän on oltava näkösuojassa. Heiton korkeimmalla kohdalla on ammuttava koiran lähtöpaikalla tuomarin osoittamassa paikassa. Ampujan tulee olla sijoittunut koirasta etuviistoon ja aseensa tulee osoittaa heittoalueen suuntaan. Paukkunoutoon lähteneen koiran suoritusta ei hyväksytä.

Voittajaluokassa koiran on käskystä etsittävä ja noudettava kaislikkoon veteen tai maalle ilman laukausta 40-60 metrin etäisyydelle heitetty noutolintu. Koira ja ohjaaja eivät saa nähdä heittämistä. Jos kaikille koirille voittajaluokassa ei ole omaa kaislikkoaluetta, on kokeen ulkopuolisen koiran annettava ensin hakea koealueella.

8. JÄLKITYÖ

Jälkityöllä kokeillaan koiran kykyä jäljen perusteella etsiä ja oma-aloitteisesti tuoda ohjaajalle maastossa oleva haavoitettu tai kuollut riistaeläin.

Jälki tehdään vetämällä kuollutta riistalintua, rauhoittamatonta lokkia, varista, jänistä tai riistaeläinlajeihin kuuluvaan pienpetoa ensin suoraan myötätuuleen noin 50 metriä, jonka jälkeen S - kirjaimen muotoon mutkitellen noin 100 metriä leveällä alueella. Jäljen kokonaispituus on yhteensä 300-400 metriä. Jäljen lähtöpaikan ja päätepisteen välinen etäisyys on noin 200-250 metriä. Mutkien tulee olla loivia. Viimeisen suoran on ulotuttava noin kaksinkertaiselle etäisyydelle sivulle, jotta koiran kyky seurata jälkeä voidaan varmasti todeta. Jäljen päähän koloon, syvennykseen tai pensaan alle tulosuunnasta näkymättömiin sijoitetaan laahattu jälkieläin tai saman lajin toinen yksilö. Jokaiselle osallistuvalla koiralla tehdään oma jälki turvalliselle, vähintään 75 metrin etäisyydelle toisista jäljistä. Koira ja ohjaaja ei saa nähdä jäljen tekemistä.

Koira lähetetään jäljelle tuomarin osoittamasta paikasta. Jäljen lähtökohta on noin 20-30 metrin etäisyydellä lähetyspaikasta tuomarin osoittamalla alueella. Koira saa ohjata lähetyspaikalta, kunnes se löytää jäljen. Sen jälkeen on sen itsenäisesti suoritettava tehtävä. Alle 20 metrin etäisyydelle ohjaajasta noutoeläimen kanssa tullutta koira saa kuitenkin kannustaa ja käskeä luovutukseen kuten noudossa.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota koiran taitoon käyttää löytämänsä jälkeä hyväkseen jälkieläintä etsiessään. Noutosuoritusta arvostellaan niiden perusteiden mukaan, jotka kohdassa "Nouto" mainitaan.

Jos koira tuomarin kohtuulliseksi katsomassa ajassa ei ole löytänyt jälkieläintä, ei uutta jälkeä tehdä, mutta koe uusitaan siten, että ohjaaja saa lähettää koiran uudelleen jäljelle siten kuin edellä on selostettu. Yrityksiä voi olla enintään kolme. Koiran onnistuessa toisella kerralla voidaan sille antaa korkeintaan arvosana 3 ja kolmannella kerralla korkeintaan arvosana 2.

Erityisten jäljestämisvaljaiden käyttö koesuorituksessa on kielletty.

9. TIEDOTTAMINEN

Tiedottamisella tarkoitetaan sitä, että koira tulee ilmoittamaan loitolla ja näkymättömissä olevalle ohjaajalleen löytämästään riistasta oma-aloitteisesti tai ohjaajan annettua vihellysmerkin. Muulla tavoin annettua käskyä ei hyväksytä.

Ohjaajan on ilmoitettava tuomarille, kun koira tiedottaa.

Arvostelussa on kiinnitettävä huomiota siihen, miten vaivattomasti koira irtoaa tiedotukseen, miten selvästi se ilmentää riistan löytymisen ja miten se pitää yhteyttä ohjaajaan riistan luo palatessaan.

Jos koira palatessaan karkottaa riistan käskyttä, on suoritus arvosteltava tiedottamisena, mutta siitä ei tule antaa korkeinta arvosanaa.

Vihellysmerkillä suoritettu ja oma-aloitteinen tiedotus ovat samanarvoisia.

Tiedotuksen arvosanaa alennetaan, mikäli tiedotuksen odottaminen kestää yli 10 minuuttia.

Ellei koira voittajaluokassa irtoa tiedotukseen, voidaan sitä kokeilla uudelleen toisen riistakosketuksen yhteydessä. Ellei koira toisellakaan yrittämällä irtoa tiedotukseen, suoritus hylätään.

10. PETOELÄINTYÖSKENTELEY

Jos koira koesuorituksen aikana tapaa maastossa petoeläimen, voidaan koiran karskiuden selvittämiseksi kokeilla sen taipumuksia käydä tällaisen eläimen kimppuun. Kohteina voivat kokeessa olla kettu, supikoira, mäyrä tai villiintynyt kissa. Koira saa ajaa niitä lyhyehkön ajan, mieluummin haukkuen. Seisonta näille eläimille sekä seisontahaukku louheen tai puuhun menneelle eläimelle, tai siitä muulla tavoin tiedottaminen on katsottava ansioksi. Tuomarin on arvosteltava koiran käyttäytymistä petoeläintyöskentelynä ja mainittava siitä koekertomuksessa.

Jos petoeläintyöskentelyn yhteydessä koiran seisonnalta ammutaan, tuomari voi petoeläintyöskentelyn lisäksi katsoa sen täydentävän riistatyötä. Pelkästään petoeläimellä tehdyllä riistatyöllä ei koira kuitenkaan voida palkita.